

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

31. maj 2017*

»Præjudiciel forelæggelse — artikel 45 TEUF — arbejdskraftens frie bevægelighed — pligt til at indregistrere et køretøj tilhørende en person, der er bosiddende i Belgien, og som skal anvendes i Italien«

I sag C-420/15,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af tribunal de première instance francophone de Bruxelles (den fransksprogede ret i første instans i Bruxelles, Belgien) ved afgørelse af 12. juni 2015, indgået til Domstolen den 30. juli 2015, i straffesagen mod

U,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, J.L. da Cruz Vilaça (refererende dommer), og dommerne M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits og F. Biltgen,

generaladvokat: M. Szpunar,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- U ved avocate J. Waldron,
- den græske regering ved S. Papaïoannou og K. Nasopoulou, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved D. Martin og M. Kellerbauer, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

* Processprog: fransk.

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 18 TEUF, 20 TEUF, 45 TEUF, 49 TEUF og 56 TEUF.
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en straffesag mod U, som er italiensk statsborger og tjenestemand i Europa-Kommissionen, for i Belgien at have kørt i et køretøj indregistreret i Italien.

Den retlige ramme

Belgisk ret

- 3 Artikel 2, stk. 1, i kongelig anordning af 20. juli 2001 om registrering af køretøjer (*Moniteur belge* af 8.8.2001, herefter »kongelig anordning af 20. juli 2001«), bestemmer:

»Et køretøj kan først tages i brug, når det er indregistreret, og når det er forsynet med nummerplader, udstedt i forbindelse med indregistreringen.«

- 4 I henhold til denne artikels stk. 2 er indregistrering dog ikke obligatorisk for en række køretøjer på grund af deres særlige karakteristika.
- 5 Anordningens artikel 3, stk. 1, fastsætter:

»Personer, der er bosat i Belgien, skal lade de køretøjer, som de ønsker at anvende i Belgien, indføre i det register over køretøjer, der er nævnt i artikel 6, også når disse køretøjer allerede er indregistreret i udlandet.

Bopæl i Belgien har personer, der opfylder en af følgende betingelser:

- a) opført i folkeregistret i en belgisk kommune

[...]

[...]«

- 6 Denne artikels stk. 2 opregner de tilfælde, hvor indregistrering i Belgien af køretøjer, som er indregistreret i udlandet og taget i brug af personer, der er bosiddende i denne medlemsstat, ikke er obligatorisk.

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

- 7 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at U den 22. november 2013 blev stoppet ved en politikontrol i Bruxelles (Belgien), mens han kørte sit motorkøretøj indregistreret i Italien.
- 8 Den forelæggende ret har bemærket, at U ifølge politirapporten har sin hovedbopæl i Belgien og har italiensk og belgisk kørekort.
- 9 U har for denne ret nærmere angivet, at han er tjenestemand i Kommissionen, og at han deler sin bopæl mellem Belgien og Italien, hvortil han rejser hver uge for at undervise på universitetet i Pisa, og af familiemæssige årsager, som bl.a. knytter sig til hans fars sygdom. Han har anført at være ejer af to motorkøretøjer – det ene indregistreret i Belgien og det andet i Italien – idet sidstnævnte er bestemt til primært at skulle bruges i sidstnævnte medlemsstat. Han har ligeledes redegjort for, at han på dagen

for kontrollen, kun var på gennemrejse i Belgien fra Italien, hvor han befandt sig aftenen før, for på vejen – i Bruxelles – at hente en anden person, som han skulle til et seminar i Tyskland sammen med. Efter dette seminar ville U tage tilbage til Italien for dér at stille køretøjet og rejse tilbage til Bruxelles med fly.

- 10 Ved afgørelse fra tribunal de police de Bruxelles (retten i straffesager vedrørende mindre forseelser i Bruxelles, Belgien) af 10. september 2014 blev U idømt en bøde navnlig for at have taget et motorkøretøj, som ikke var indregistreret i Belgien, i brug på offentlig vej i strid med bestemmelserne i kongelig anordning af 20. juli 2001.
- 11 I appelsagen iværksat af U har den forelæggende ret bemærket, at spørgsmålet om, hvorvidt artikel 2 og 3 i kongelig anordning af 20. juli 2001 eventuelt er uforenelig med bestemmelserne i EUF-traktaten om fri bevægelighed for personer, har været genstand for dels udtalelse 31 530/4 af 13. juni 2001 fra det belgiske Conseil d'État (appeldomstol i forvaltningsretlige sager), dels Domstolens dom af 15. december 2005, Nadin og Nadin-Lux (C-151/04 og C-152/04, EU:C:2005:775).
- 12 På denne baggrund har tribunal de première instance francophone de Bruxelles (den fransksprogede ret i første instans i Bruxelles, Belgien) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er artikel 2 og 3 i kongelig anordning af 20. juli 2001 [...] i strid med artikel 18 [TEUF], 20 [TEUF], 45 [TEUF], 49 [TEUF] og 56 [TEUF], for så vidt som det – for at køretøjer, der tilhører en person, som er hjemmehørende i en anden af Den Europæiske Unions medlemsstater end [Kongeriget] Belgien, og som er indregistreret i denne anden medlemsstat, må anvendes, herunder til gennemrejse, i Belgien – kræves, at køretøjet skal indregistreres i Belgien, når den pågældende tillige er bosiddende i Belgien?«

Om det præjudicielle spørgsmål

- 13 Hvad indledningsvis angår de af traktatens bestemmelser, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen, skal det bemærkes, at en statsborger i Unionen, såsom U, der arbejder for en EU-institution eller et EU-organ i en anden medlemsstat end oprindelsesmedlemsstaten, er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 45 TEUF (jf. i denne retning dom af 3.10.2000, Ferlini, C-411/98, EU:C:2000:530, præmis 42, af 16.12.2004, My, C-293/03, EU:C:2004:821, præmis 47 og af 6.10.2016, Adrien m.fl., C-466/15, EU:C:2016:749, præmis 24 og 25).
- 14 Artikel 49 TEUF, som forbyder restriktioner for den frie etableringsret, er således ikke relevant i forbindelse med tvisten i hovedsagen, eftersom denne frihed vedrører adgang til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed.
- 15 Heller ikke artikel 56 TEUF er i denne forbindelse relevant, for så vidt som de for Domstolen fremlagte sagsakter ikke indeholder nogen elementer, der gør det muligt at fastslå, at der består en forbindelse mellem den i hovedsagen omhandlede situation og udøvelse af retten til fri udveksling af tjenesteydelser som fastsat i denne artikel.
- 16 Artikel 18 TEUF kan for sin del kun anvendes selvstændigt på forhold omfattet af EU-retten, for hvilke traktaten ikke indeholder særlige bestemmelser om forbud mod forskelsbehandling. Princippet om forbud mod forskelsbehandling er imidlertid blevet gennemført på området for arbejdskraftens frie bevægelighed ved artikel 45 TEUF (jf. i denne retning dom af 25.10.2012, Prete, C-367/11, EU:C:2012:668, præmis 18 og 19).

- 17 Endelig fastslår artikel 20 TEUF, der indfører unionsborgerskabet, udelukkende, at unionsborgerne har de rettigheder og er underkastet de pligter, der er indeholdt i traktaten. Artiklen kan således ikke anvendes selvstændigt i forhold til de særlige traktatbestemmelser, som regulerer unionsborgernes rettigheder og pligter (jf. i denne retning dom af 16.12.2004, My, C-293/03, EU:C:2004:821, præmis 32).
- 18 Henset til disse betragtninger er artikel 18 TEUF, 20 TEUF, 49 TEUF og 56 TEUF uden relevans i forbindelse med hovedsagen.
- 19 Følgelig må det præjudicielle spørgsmål omformuleres således, at det ønskes oplyst, om artikel 45 TEUF skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning, som forpligter en bosiddende arbejdstager til i denne medlemsstat – for at kunne færdes dér, selv tilfældigt en gang imellem – at indregistrere et køretøj, som denne arbejdstager er ejer af, og som er indregistreret i en anden medlemsstat.
- 20 Det bemærkes indledningsvis, at artikel 45 TEUF i denne henseende er til hinder for enhver foranstaltning, som ganske vist finder anvendelse uden forskelsbehandling på grundlag af nationalitet, men som kan gøre det vanskeligere eller mindre attraktivt for unionsborgerne at udøve de i traktaten sikrede grundlæggende friheder (dom af 6.10.2016, Adrien m.fl., C-466/15, EU:C:2016:749, præmis 26). Selv restriktioner af den frie bevægelighed for personer med ringe rækkevidde eller af mindre betydning er følgelig forbudt i henhold til artikel 45 TEUF (jf. i denne retning dom af 12.7.2012, Kommissionen mod Spanien, C-269/09, EU:C:2012:439, præmis 55 og den deri nævnte retspraksis).
- 21 Endvidere har Domstolen allerede fastslået, at en pligt, der påhviler arbejdstagere med bopæl i en medlemsstat, til i denne stat at indregistrere en firmabil, der er stillet til rådighed for dem af et selskab med hjemsted i en anden medlemsstat, udgør en hindring for arbejdskraftens frie bevægelighed (jf. i denne retning dom af 15.9.2005, Kommissionen mod Danmark, C-464/02, EU:C:2005:546, præmis 46 og 52, og af 15.12.2005, Nadin og Nadin-Lux, C-151/04 og C-152/04, EU:C:2005:775, præmis 36).
- 22 Domstolen har desuden fastslået, at en lovgivning, som, uanset om den finder anvendelse uafhængigt af de pågældende arbejdstageres nationalitet, ikke alene berører adgangen til arbejdsmarkedet, men ligeledes betingelserne for udøvelse af en erhvervs-mæssig beskæftigelse, kan udgøre en hindring af den frie bevægelighed (dom af 15.9.2005, Kommissionen mod Danmark, C-464/02, EU:C:2005:546, præmis 36 og 37).
- 23 Endelig har Domstolen i forbindelse med en tvist vedrørende anvendelsen af den samme artikel 3 i kongelig anordning af 20. juli 2001 som den i hovedsagen omhandlede, i det væsentlige fundet, at medlemsstaterne kunne fastsætte en forpligtelse til indregistrering som den, der er fastsat i denne artikel, af en firmabil, der af et selskab, som har sit hjemsted i en anden medlemsstat, stilles til rådighed for en selvstændig erhvervsdrivende, som er bosat i Belgien, og som allerede var indregistreret i en anden medlemsstat, når firmabilen i det væsentlige skal anvendes varigt i den førstnævnte medlemsstat, eller når den faktisk anvendtes på denne måde (jf. i denne retning dom af 15.12.2005, Nadin og Nadin-Lux, C-151/04 og C-152/04, EU:C:2005:775, præmis 41-43).
- 24 I den foreliggende sag fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at de belgiske myndigheder i henhold til artikel 2 og 3 i kongelig anordning af 20. juli 2001 pålægger bosiddende personer, som benytter denne medlemsstats vejnet i et motorkøretøj, der tilhører dem, og som er indregistreret i en anden medlemsstat, en bøde.

- 25 Det må konstateres, at en sådan praksis hindrer en statsborger i Unionen, som er bosiddende i Belgien, og som har forladt sin oprindelsesmedlemsstat og gjort brug af sin ret til fri bevægelighed som arbejdstager, i at benytte, selv i marginalt omfang, det belgiske vejnet i et motorkøretøj, som den pågældende er ejer af, og som er indregistreret i en anden medlemsstat.
- 26 Under disse omstændigheder kan en indregistreringspligt som den, der er fastsat ved artikel 2 og 3 i kongelig anordning af 20. juli 2001, selv om den gælder for enhver, der er bosiddende i Belgien, uanset nationalitet, gøre det mindre attraktivt at udøve den i artikel 45 TEUF fastsatte grundlæggende frihed. Følgelig udgør en sådan forpligtelse en hindring for arbejdskraftens frie bevægelighed.
- 27 For så vidt angår en mulig begrundelse for en sådan hindring fremgår det af de oplysninger, som Domstolen råder over, at det køretøj, som tilhører U, som er indregistreret i Italien, i det væsentlige skulle anvendes i denne medlemsstat.
- 28 Hvis dette køretøj faktisk benyttes på denne måde, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve, vil tilknytningskravet til den medlemsstat, der pålægger indregistreringspligten, og som fremgår af denne doms præmis 23, ikke være opfyldt.
- 29 En national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede vil således kun kunne godkendes i henhold til de udtrykkelige undtagelsesbestemmelser i artikel 45, stk. 3, TEUF, eller såfremt de forfølger et legitimt mål, som er foreneligt med traktaten, og som er begrundet i tvingende almene hensyn. Dog kræves det hertil desuden, at deres anvendelse skal være egnet til at sikre gennemførelsen af det pågældende mål og ikke går ud over, hvad der er nødvendigt for at nå det (dom af 15.9.2005, Kommissionen mod Danmark, C-464/02, EU:C:2005:546, præmis 53).
- 30 Den forelæggende ret har imidlertid ikke henvist til nogen grunde, der kan begrunde den hindring for arbejdskraftens frie bevægelighed som artikel 2 og 3 i kongelig anordning af 20. juli 2001 udgør, således som de anvendes af de belgiske myndigheder. Tilsvarende har den belgiske regering afstået fra at påberåbe sig enhver begrundelse for disse bestemmelser.
- 31 Under disse omstændigheder skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 45 TEUF skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter en bosiddende arbejdstager er forpligtet til i denne medlemsstat at indregistrere et køretøj, som denne arbejdstager er ejer af, men som allerede er indregistreret i en anden medlemsstat, og som i det væsentlige skal anvendes i sidstnævnte medlemsstat.

Sagsomkostninger

- 32 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

Artikel 45 TEUF skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter en bosiddende arbejdstager er forpligtet til i denne medlemsstat at indregistrere et køretøj, som denne arbejdstager er ejer af, men som allerede er indregistreret i en anden medlemsstat, og som i det væsentlige skal anvendes i sidstnævnte medlemsstat.

Underskrifter